

วิทยานิพนธ์ การศึกษาขอบเขตและความเป็นไปได้ในการประเมินผลกระทบสุขภาพจากการเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษา ตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน นางสาวสุคนธ์ ชัยชนะ

สาขาวิชา การจัดการสิ่งแวดล้อม

ปีการศึกษา 2548

บทคัดย่อ

การศึกษาขอบเขตและความเป็นไปได้ในการประเมินผลกระทบสุขภาพ จากการเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษาตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มุ่งตอบคำถาม ขอบเขตและความเป็นไปได้ในการประเมินผลกระทบสุขภาพ ทั้ง 4 มิติ คือ กาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ จากการเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรม ใช้วิธีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และผ่านความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในทุกขั้นตอนการศึกษา ผลการวิจัยเป็นดังนี้ ขอบเขตและความเป็นไปได้ในการประเมินผลกระทบสุขภาพทางกาย มีดัชนีชี้วัดสุขภาพเรื่อง โรคอุจจาระร่วง โรคเอดส์ โรคระบบทางเดินหายใจ อุบัติเหตุจากการทำงาน อุบัติเหตุจากการจราจร ภาวะโภชนาการ การเจ็บป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพ โรคมะเร็ง โรคไข้เลือดออก โรคผิวหนัง โรคเกี่ยวกับมารดาและทารกและความผิดปกติทางหูของเด็ก ขอบเขตและความเป็นไปได้ในการประเมินผลกระทบสุขภาพทางจิตใจ มีดัชนีชี้วัดสุขภาพเรื่อง การฆ่าตัวตาย การทำร้ายผู้อื่น การทะเลาะวิวาท การรบกวนการนอนหลับ ความเครียด ความกดดัน ความไว้วางใจ ความหวาดกลัว การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน การใช้สารเสพติดและกลุ่มโรคจิตประสาท ขอบเขตและความเป็นไปได้ในการประเมินผลกระทบสุขภาพทางสังคม มีดัชนีชี้วัดสุขภาพเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางประชากร ทางเศรษฐกิจ สัมพันธภาพในครอบครัว การมีส่วนร่วมของชุมชน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนทางสังคม ประเพณีและวัฒนธรรม การช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ความซื่อสัตย์ของคนในชุมชน ความเข้มแข็งของคนในชุมชน การช่วยเหลือกันของสมาชิกในชุมชน การไต่ถามความทุกข์สุข ปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ความยุติธรรมของผู้นำในชุมชน และผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และขอบเขตและความเป็นไปได้ในการประเมินผลกระทบสุขภาพทางจิตวิญญาณ มีดัชนีชี้วัดสุขภาพเรื่อง ความหมายและเป้าหมายในชีวิต ความเชื่อและความศรัทธา ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น ธรรมชาติ และสันติและด้านคุณค่าในชีวิต

ดัชนีชี้วัดส่วนใหญ่ที่ได้จากการศึกษาผลกระทบสุขภาพทั้ง 4 มิติ สอดคล้องกับขอบเขตการศึกษาเบื้องต้นที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ อย่างไรก็ตามดัชนีชี้วัดของผลกระทบสุขภาพด้านสังคมและจิตวิญญาณที่มีความซับซ้อนกัน คือ ความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งควรจัดให้อยู่ในผลกระทบสุขภาพทางสังคม

ความเป็นไปได้ที่จะศึกษาเชิงปริมาณได้ดีในการศึกษาสุขภาพะทางกายและทางจิตใจแต่สำหรับสุขภาพะทางสังคมและจิตวิญญาณนั้นควรใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพร่วมกับการศึกษาเชิงปริมาณ

Thesis Title   The Study of Scope and Feasibility for Health Impact Assessment (HIA) in An Industrialized Area : A Case Study of Patong Subdistrict , Hatyai District, Songkhla Province

Author   Miss Sukhon Chaichana

Major Program   Environment Management

Academic Year   2005

ABSTRACT

The objective of this study is to explore the scope and feasibility of health impact assessment (HIA) using Patong subdistrict as a case study regarding its rapid industrialization in the past decade. The HIA scope and feasibility were divided into 4 dimensions namely physical health, mental health, social health and spiritual health. It was conducted using both quantitative and qualitative methods under close participation of all stakeholders involved in the community. The quantitative data were collected mainly from secondary source available at sub district and provincial governmental organizations while the qualitative data was performed using focus group discussion and personal interview technique.

The result yielded the scope of HIA as follows: for physical health -the occurrence of some diseases as diarrhea , HIV infection, respiratory tract disorder, traffic accident, dengue hemorrhagic fever, work-related disease, skin disease, childhood hearing loss and cancer; for mental health -suicide, homicide, violence, insomnia, stress and neurosis, trust and fear, outlaw child and illegal drug usage; for social health –population migration, social and economic change, familial relationship, community participation, polluted environment, social and cultural support, welfare for the poor and fringier, integrity and honesty among community member, community empowerment and community conflict; and for spiritual health -goal and value of life ,belief and faith, self-constraint, naturalism and peace.

Nearly all of the scopes were in line with the preliminary ones designed under the study. Only a few were discarded. Some variables with redundant problem were also identified in the study. The feasibility of using available quantitative secondary data is good for

physical and mental HIA but not for social and spiritual HIA. More qualitative study is in need for future social and spiritual HIA including developing both qualitative and quantitative tools for field survey.